

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 584/2020-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. decembra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť spoločnosti DEVELOP GROUP a. s., Nobelova 34, Bratislava, IČO 44 174 764, zastúpenej advokátskou kanceláriou Advokáti Heinrich s. r. o., Lombardiniho 22/B, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Roman Heinrich, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 31 Cob 13/2018 z 26. marca 2019 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo 63/2019 z 20. mája 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť spoločnosti DEVELOP GROUP a. s. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. augusta 2020 doručená ústavná sťažnosť spoločnosti DEVELOP GROUP a. s., Nobelova 34, Bratislava, IČO 44 174 764 (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 31 Cob 13/2018 z 26. marca 2019 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Obdo 63/2019 z 20. mája 2020 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka (žalobkyňa) sa svojou žalobou na Okresnom súde Galanta (ďalej len „okresný súd“) domáhala proti spoločnosti IN VEST s. r. o., Areál Duslo, objekt č. 21-07, Šaľa (ďalej len „žalovaná“), zaplatenia sumy 45 000 € s príslušenstvom z titulu zmluvnej pokuty na základe zmluvy o dielo z 10. marca 2010 (ďalej len „zmluva o dielo“) uzavretej medzi žalobkyňou ako objednávateľom a žalovanou ako zhotoviteľom pre omeškanie žalovanej (zhotoviteľa) s odovzdaním (dodaním) tam špecifikovanej stavby (ďalej len „dielo“). V právnej veci žaloby bolo na okresnom súde konanie vedené pod sp. zn. 25 Cb 16/2013.

3. V právnej veci žaloby okresný súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 25 Cb 16/2013 z 25. septembra 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) tak, že žalobu zamietol.

4. Sťažovateľka (žalobkyňa) proti rozsudku okresného súdu podala riadne a včas odvolanie, o ktorom bolo rozhodnuté rozsudkom krajského súdu tak, že krajský súd rozsudok okresného súdu v časti výroku o zamietnutí žaloby ako vecne správny potvrdil.

5. Následne sťažovateľka proti rozsudku krajského súdu podala včas dovolanie, ktoré bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietnuté. Uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľke doručené 22. júna 2020 a podľa zistenia ústavného súdu toho istého dňa nadobudlo aj právoplatnosť.

6. Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozsudku krajského súdu namieta, že krajský súd (rovnako ako okresný súd) niektoré dôkazy vôbec nevyhodnotil, iné vyhodnotil nesprávne, na základe čoho dospel nielen k nesprávnym skutkovým zisteniam, ale dokonca jeho skutkové zistenia sú v rozpore s vykonanými dôkazmi a vec aj nesprávne právne posúdil.

7. Pokiaľ ide o záver krajského súdu, podľa ktorého žalovaná nebola v omeškaní s odovzdaním diela z dôvodu prerušenia jeho vykonávania pre nepriaznivé poveternostné podmienky, o čas trvania ktorých sa podľa článku V bodu 4 zmluvy o dielo lehota na jeho odovzдание predĺžila, sťažovateľka mu najmä vytýka, že:

7.1 žalovaná danosť takých nepriaznivých poveternostných podmienok, pre ktoré nebola schopná dielo vykonávať, nepreukázala, totiž iba samotnými zápismi žalovanej do stavebného denníka o prerušení vykonávania prác, ku ktorým sa sťažovateľka ani nebola povinná vyjadriť, takéto nepriaznivé poveternostné podmienky nemožno považovať za preukázané,

7.2 sťažovateľka v konaní pred okresným súdom s cieľom preukázania neexistencie takýchto poveternostných podmienok predložila aj meteorologický posudok, avšak okresný súd ani krajský súd sa s týmto dôkazom nijako nevysporiadali,

7.3 žalovaná bola s poukazom na § 537 ods. 3 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení účinnom v rozhodujúcom období povinná pri vykonávaní diela postupovať samostatne tak, aby dielo bolo vykonané a odovzdané včas, a preto sťažovateľka nemala nijaký dôvod sa k zápisom žalovanej do stavebného denníka vyjadrovať, obzvlášť, ak z týchto zápisov nevyplývalo, že by prerušenie vykonávania diela malo za následok predĺženie lehoty na jeho odovzдание,

7.4 zostala nezodpovedaná otázka, čo robilo približne 5 až 20 zamestnancov žalovanej v mieste vykonávania diela počas prerušenia prác.

8. V súvislosti so záverom krajského súdu, podľa ktorého žalovaná nebola v omeškaní s odovzdaním diela aj z dôvodu prerušenia jeho vykonávania pre omeškanie sťažovateľky so zaplatením časti jeho ceny v sume 10 000 € na základe daňového dokladu (faktúry) vystaveného žalovanou pod č. 90100066 zo 14. mája 2010 splatného 13. júna 2010 (ďalej len „faktúra č. 90100066“), pričom omeškanie sťažovateľky považoval krajský súd a rovnako aj okresný súd za preukázané právoplatným rozsudkom Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 24 Cb 203/2010 z 13. septembra 2011 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Cob 90/2012 z 11. septembra 2013 (ďalej len „rozsudok I Okresného súdu Bratislava III“), sťažovateľka namieta najmä:

8.1 okresný súd týmto rozhodnutím podľa § 193 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení účinnom v rozhodujúcom období (ďalej aj „CSP“) nebol viazaný,

8.2 rozsudok I Okresného súdu Bratislava III, čo sa týka posúdenia predbežnej otázky omeškania sťažovateľky s úhradou faktúry č. 90100066, nezakladá prekážku právoplatnej rozhodnutej veci (*res iudicata*), pretože aj keď je daná totožnosť sporových strán, nie je daná totožnosť v predmete sporu (kým predmetom preskúmvanej veci bolo zaplatenie zmluvnej pokuty, predmetom rozsudku I Okresného súdu Bratislava III bolo zaplatenie časti ceny diela, pozn.),

8.3 pre posúdenie, či žalovaná bola s vykonávaním diela v omeškaní, je rozhodujúce, kedy žalovaná vykonávanie diela skutočne prerušila (zápisom do stavebného denníka 23. júla 2010), a nie to, kedy vykonávanie diela prerušiť mohla (začiatkom omeškania sťažovateľky so zaplatením faktúry 21. júna 2010),

8.4 k prerušeniu vykonávania diela nedošlo priamo omeškaním sťažovateľky so zaplatením faktúry 21. júna 2010, ale bol k tomu nevyhnutný právny úkon (oznámenie o prerušení) zo strany žalovanej adresovaný sťažovateľke, k čomu došlo až zápisom žalovanej do stavebného denníka 23. júla 2010,

8.5 krajský súd neprihliadol na obsah jej podania zo 6. marca 2019 a jej prílohy zaslané mu po uplynutí lehoty na podanie odvolania proti rozsudku okresného súdu vrátane právoplatného rozsudku Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 23 Cb 49/2011 z 12. decembra 2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 Cob 73/2017 z 18. októbra 2018 (ďalej len „rozsudok II Okresného súdu Bratislava III“), ktorým bola žaloba spoločnosti [REDAKOVANÉ] (postupníčky),

proti sťažovateľke o zaplatenie na ňu [REDACTED] žalovanou (postupkyňou) postúpenej pohľadávky z titulu inej časti ceny diela v sume 10 000 € [účtovanej daňovým dokladom (faktúrou) žalovanej č. 90100077, pozn.] zamietnutá, pretože na rozdiel od tu preskúmvanej veci Okresný súd Bratislava III, práve naopak, dospel k záveru, že v omeškaní nebola sťažovateľka so zaplatením ceny diela, ale žalovaná s vykonávaním diela.

9. Sťažovateľka zároveň namieta, že krajský súd sa s jej argumentáciou podstatnou pre rozhodnutie o veci nevysporiadal a jeho rozhodnutie je pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné, a tým zjavne svojvoľné a arbitrárne.

10. Sťažovateľka v súvislosti s uznesením najvyššieho súdu vyslovuje svoje presvedčenie, že pokiaľ sa krajský súd v tu preskúmvanej veci „*odmietol zaoberať a preverovať okolnosti*“ uvedené v právoplatnom rozsudku II Okresného súdu Bratislava III a tiež pokiaľ sa odmietol vysporiadať s jej argumentáciou, podľa ktorej uplatnenie práva prerušiť vykonávanie diela pre omeškanie sťažovateľky so zaplatením ceny diela s právnym následkom predĺženia lehoty na jeho odovzdanie si vyžadovalo zo strany žalovanej určitý právny úkon (oznámenie o prerušení vykonávania diela) adresovaný sťažovateľke, porušil princíp rovnosti sporových strán a sťažovateľke tak znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že tým došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Najvyšší súd jej dovolanie v časti uplatnenej pre naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP odmietol.

11. Sťažovateľka zároveň atakuje uznesenie najvyššieho súdu aj v časti, v ktorej najvyšší súd jej dovolanie pre nesprávne právne posúdenie veci odmietol, pretože ako dovolateľka nevymedzila dovolacie dôvody podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) v spojení s § 432 CSP. Sťažovateľka je toho názoru, že vo svojom dovolaní proti rozsudku krajského súdu uviedla podstatné okruhy (otázky) nesprávneho právneho posúdenia veci a „*Zdôvodnenie NS SR, že dovolateľ (sťažovateľ) mal uviesť nejakú právnu otázku, pričom NS SR naznačoval, že aj vo forme gramatickej otázky (teda veta formulovaná*

ako opytovacia veta a končiaca s otáznikom) je nesprávne, formalistické, nevyplývajúce z ust. § 432 CSP, a tým arbitrárne.“

12. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu, tieto žiada zrušiť a vec im vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň si uplatňuje náhradu trov konania.

13. Ústavná sťažnosť sťažovateľky bola pridelená sudkyňi spravodajkyňi Jane Laššákovej, ktorá je členkou druhého senátu ústavného súdu v zložení Ľuboš Szigeti – predseda senátu, Jana Laššáková a Peter Molnár.

14. Podľa § 49 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

15. Podľa § 49 ods. 2 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci aj vtedy, ak bol v tej istej veci činný pri výkone inej funkcie alebo povolania, než je funkcia sudcu ústavného súdu.

16. Podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde dôvody vylúčenia podľa odseku 1 alebo odseku 2 oznámi sudca ústavného súdu bezodkladne predsedovi ústavného súdu.

17. Sudca ústavného súdu a zároveň predseda II. senátu ústavného súdu Ľuboš Szigeti listom z 8. júla 2020 adresovaným predsedovi ústavného súdu vyhlásil podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde svoju zaujatosť vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľky. Sťažovateľka navrhuje vysloviť porušenie svojich základných práv a slobôd okrem iného aj v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 25 C 88/2011, v ktorom ako zákonný sudca vystupoval sudca ústavného súdu Ľuboš Szigeti. V závere svojho vyhlásenia uviedol, že jeho nezaujatosť v prejednávanej veci *„môže byť spochybnená... so zreteľom na to, že som v napádanej veci konal a rozhodoval ako sudca všeobecného súdu“*, a tak navrhol svoje vylúčenie z pojednania a rozhodovania predmetnej veci.

18. Pokynom predsedu ústavného súdu z 9. júla 2020 bolo vyhlásenie v súlade s čl. IV bodom 1 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 (ďalej len „rozvrh práce“) pridelené na rozhodnutie podľa § 51 ods. 2 zákona o ústavnom súde do tretieho senátu ústavného súdu. Podľa čl. X bodu 3 rozvrhu práce v znení dodatku č. 1 schváleného na zasadnutí pléna ústavného súdu konanom 27. mája 2020 rozhodoval o vyhlásení zaujatosti sudcu ústavného súdu Ľuboša Szigetiho tretí senát ústavného súdu v zložení Martin Vernarský – predseda senátu a sudcovia Ivan Fiačan a Peter Straka (ďalej len „príslušný senát“).

19. Príslušný senát ústavného súdu uznesením sp. zn. III. ÚS 438/2020 z 30. októbra 2020 rozhodol, že sudca ústavného súdu Ľuboš Szigeti je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľky, pretože na okresnom súde rozhodoval ako samosudca vo veci, ktorej sa predmetná ústavná sťažnosť týka.

20. Podľa čl. III bodu 1 písm. b) rozvrhu práce vylúčeného predsedu druhého senátu zastupuje predseda prvého senátu. V zmysle čl. II bodu 4 rozvrhu práce je predsedníčkou prvého senátu sudkyňa Jana Baricová.

21. Keďže menovaný sudca ústavného súdu bol vylúčený z rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľky, nahradila ho podľa čl. III bodu 1 písm. b) rozvrhu práce ako predsedu senátu sudkyňa Jana Baricová.

II.

Relevantná právna úprava

22. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

23. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon o ústavnom súde.

24. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

25. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej

judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

26. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

27. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

28. Ako to z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, sťažovateľka namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu, ako aj uznesením najvyššieho súdu.

29. Obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

30. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

30.1 Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

III.1 K namietanému porušeniu práv rozsudkom krajského súdu

31. Podľa § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd považoval lehotu na podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu za zachovanú aj proti rozsudku krajského súdu.

32. Vzhľadom na charakter námietok sťažovateľky ústavný súd tiež zdôrazňuje svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a druhostupňového (odvolacieho) súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

33. Na citovaný právny názor nadväzuje § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

34. A) Po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľky, podľa ktorej sa krajský súd rozhodujúci o jej riadnom opravnom prostriedku proti rozsudku okresného súdu náležite nevysporiadal s jej podstatnými odvolacími námietkami, nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Krajský súd, reagujúc na podstatné námietky sťažovateľky, uviedol aj ďalšie dôvody, ktoré ho viedli k potvrdeniu rozsudku okresného súdu. Ústavný súd preto nevidí žiadny relevantný dôvod na prehodnocovanie záverov rozhodnutí všeobecných súdov. Skutočnosť, že sa sťažovateľka s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

35. Podľa názoru ústavného súdu totiž už okresný súd na základe ním vykonaného pomerne rozsiahleho dokazovania dal jasnú, zrozumiteľnú a vyčerpávajúcu odpoveď na všetky skutkovo, ako aj právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. V súvislosti s prerušením vykonávania diela žalovanou pre nepriaznivé poveternostné podmienky okresný súd medzi inými najmä s poukazom na článok V bod 4 zmluvy o dielo, podľa ktorého „... lehota na zhotovenie diela sa predlžuje po dobu, počas ktorého v dôsledku nepriaznivých poveternostných podmienok zhotoviteľ nie je schopný vykonávať práce súvisiace so zhotovením diela...“, a na oznámenie vzniku a trvania týchto okolností zápisom do stavebného denníka (v dňoch 12. až 14. marca a 16. marca 2010, 12. až 15. apríla 2010, 16., 17. a 31. mája 2010, 1. a 2. júna 2010, pozn.) tak, ako to ukladala zmluva o dielo (zápisy sťažovateľka v čase ich vykonania,

ako ani v bezprostredne nasledujúcom období zápisom do stavebného denníka a ani nijako inak nenamietala), uzavrel, že sťažovateľka v dôsledku predĺženia lehoty na odovzdanie diela končiacej 15. júna 2010 o 12 dní nebola v omeškaní s odovzdaním diela prinajmenšom do 27. júna 2010 (pozri body 2, 19 až 22 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

35.1 Pokiaľ ide o prerušenie vykonávania diela žalovanou pre omeškanie sťažovateľky so zaplatením jeho časti v sume 10 000 € účtovanou faktúrou č. 90100066 v celkovej sume 130 800 €, mal okresný súd predbežnú otázku omeškania sťažovateľky so zaplatením časti ceny diela vyriešenú rozsudkom I Okresného súdu Bratislava III, ktorej dôvodmi na prekážku právoplatne rozhodnutej veci medzi sťažovateľkou a žalovanou podľa § 230 CSP bol podľa § 228 ods. 1 CSP viazaný, a preto s poukazom na článok XI bod 2 zmluvy o dielo, podľa ktorého *„zhotoviteľ je oprávnený prerušiť vykonávanie diela v prípade, že je objednávateľ v omeškaní so zaplatením splatnej faktúry... ak toto omeškanie prekročí dobu dlhšiu ako 7 dní po lehote splatnosti...“*, a na to, že sťažovateľka faktúru č. 90100066 nezaplatila ani v lehote do 7 dní od jej splatnosti, t. j. od 13. júna 2010, žalovaná, počnúc od 21. júna 2010 prerušila vykonávanie diela oprávnene, a tak nebola s odovzdaním diela v omeškaní (pozri body 15 až 17, 23 a 24 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

36. Krajský súd, v plnej miere sa stotožniac so skutkovými a s právnymi závermi okresného súdu, a vzhľadom na potrebu vysporiadať sa odvolacími námietkami sťažovateľky vo svojom rozhodnutí v rámci jeho odôvodnenia uviedol aj vlastné dôvody. V súvislosti s námietkou sťažovateľky, že okresný súd neprihliadol na ňou predložený meteorologický posudok, krajský súd uviedol, že okresný súd k záveru o danosti nepriaznivých poveternostných podmienok, pre ktoré žalovaná nebola schopná dielo vykonávať, resp. pre ktoré jeho vykonávanie prerušila, nedospel len na základe zápisov žalovanej do stavebného denníka, ktoré podľa článku VIII bodu 5 zmluvy o dielo bola sťažovateľka povinná denne sledovať a písomne k nim uvádzať svoje stanoviská v lehote najneskôr 10 pracovných dní od vykonania zápisu, čo neurobila. Táto skutočnosť ani nebola sporná (na základe výpovedí svedkov a záznamov Slovenského hydrometeorologického ústavu v bulletine Klimatológia a meteorológia Slovenskej republiky). Pokiaľ ide

o prekážku právoplatne rozhodnutej veci založenú rozsudkom I Okresného súdu Bratislava III a viazanosťou jeho závermi, krajský súd dodal, že „Podľa ustálenej judikatúry NS SR R 40/2013, pokiaľ už bola v občianskoprávnom konaní právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením. V uvedenom rozhodnutí NS SR dospel k záveru, že pokiaľ ide o iný (nie ten istý) nárok (predmet konania), zásadne platí, že ak v skončenom konaní účastníkov došlo právoplatným rozsudkom k vyriešeniu hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého sa tento nový nárok (neidentický s predmetom skončeného konania) odvodzuje, je súd v tomto ďalšom novom občianskom súdnom konaní pri zodpovedaní predbežnej otázky týmto vyriešením viazaný...“, pričom nie je rozhodujúce, či konajúci súd v právoplatne skončenom konaní vec správne alebo nesprávne právne posúdil.

36.1 Krajský súd s poukazom na § 365 ods. 3 CSP objasnil dôvod, pre ktorý nemohol na podania sťažovateľky a na prílohy doručené po uplynutí 15-dňovej lehoty na podanie odvolania proti rozsudku okresného súdu prihliadnuť. Tieto by ani za predpokladu ich doručenia v 15-dňovej odvolacej lehote neboli schopné zvrátiť záver o oprávnenosti prerušenia vykonávania diela žalovanou pre omeškanie sťažovateľky s úhradou časti ceny diela účtovanej faktúrou č. 90100066. Podľa názoru ústavného súdu je tak rozsudok krajského súdu aj v spojení s rozsudkom okresného súdu logicky, vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnený a nevykazuje znaky svojvôle či arbitrárnosti.

37. Ústavný súd v zmysle svojej judikatúry považuje za arbitrárne či zjavne neodôvodnené len tie súdne rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je celkom zjavne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). K hodnoteniu dokazovania všeobecným súdom a k požiadavkám na ich prehodnocovanie sa ústavný súd vyjadril už v mnohých svojich rozhodnutiach, kde zdôraznil, že z ústavného princípu nezávislosti súdov podľa čl. 144 ods. 1 ústavy aj zásada voľného hodnotenia dôkazov a rozhodnutie o rozsahu dokazovania je vo výlučnej kompetencii všeobecného súdu.

37.1 Ústavný súd sa preto môže zaoberať hodnotením dokazovania všeobecným súdom len vtedy, ak zistí, že v danej veci postupoval svojvoľne, že jeho závery sú zjavne

neudržateľné vo vzťahu ku skutkovým zisteniam alebo že výrazne porušil procesné princípy obsiahnuté v ústavnom poriadku, alebo ide o rozhodnutie očividne nespravodlivé.

37.2 Navyše, ako už bolo uvedené, všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu na spochybňovanie záverov napadnutého rozsudku krajského súdu stotožňujúceho sa v celom rozsahu s odôvodnením rozsudku okresného súdu, ktoré sú odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

38. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu v tejto časti (vo vzťahu k námietke o nesprávnosti hodnotenia dôkazov, nesprávnosti skutkových zistení, ako aj o nedostatku riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia) odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

39. B) Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd môže poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

40. Sťažovateľka ústavnou sťažnosťou namieta, že krajský súd, ako aj okresný súd vec nesprávne právne posúdili. Sťažovateľka síce proti rozsudku krajského súdu podala dovolanie, v rámci ktorého sa dovoľavala aj nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 CSP. Uznesením najvyššieho súdu bolo dovolanie sťažovateľky v tejto časti, t. j. vo vzťahu k dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP, odmietnuté podľa § 447 písm. f) CSP, pretože dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v § 432 CSP (pozri body 38 až 39 odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu).

41. Nevyužitie zákonnej možnosti riadneho uplatnenia dovolacích dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP nemožno nahradzovať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy,

ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemali inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv; a tú možnosť sťažovateľka v tomto prípade mala.

42. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu v tejto časti (vo vzťahu k námietke nesprávneho právneho posúdenia veci) odmietol ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

III.2 K namietanému porušeniu práv uznesením najvyššieho súdu

43. Ústavný súd stabilne judikuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je vnímaná ústavným súdom primárne ako otázka interpretácie (obyčajného) zákona a v tomto smere sa najvyššiemu súdu ponecháva značná autonómia s tým, že vyriešenie tejto otázky samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práva sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016), samozrejme za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné.

44. V konkrétnom prípade ústavný súd posúdil súlad napadnutého uznesenia najvyššieho súdu v kontexte zaručenia práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Na tento účel sa ústavný súd oboznámil s obsahom uznesenia najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd dovolanie podané sťažovateľkou odmietol, a v rámci toho aj s dovolacími dôvodmi vymedzenými sťažovateľkou, pretože najvyšší súd ako dovolací súd je viazaný dôvodmi podaného dovolania v zmysle § 440 CSP.

45. Sťažovateľka vyvodzovala prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak konajúci súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Naplnenie tohto dovolacieho dôvodu videla

sťažovateľka v tom, že krajský súd neprihliadol pri svojom rozhodovaní na jej podanie zo 6. marca 2019 a jeho prílohy vrátane právoplatného rozsudku II Okresného súdu Bratislava III, a tiež v tom, že krajský súd odlišným výkladom článku VIII bodu 5 zmluvy o dielo u sťažovateľky s nevykonaním zápisu (jej prípadných námietok) do stavebného denníka proti prerušeniu vykonávania diela žalovanou dôsledkom nepriaznivých poveternostných podmienok spojil negatívny následok, kým u žalovanej s nevykonaním jej zápisu prerušenia vykonávania diela do stavebného denníka pre omeškanie sťažovateľky so zaplatením časti ceny diela negatívny následok nespojil, a nevysporiadal sa s jej argumentáciou, podľa ktorej uplatnenie práva prerušiť vykonávanie diela pre omeškanie sťažovateľky so zaplatením ceny diela s právnym následkom predĺženia lehoty na jeho odovzdanie si vyžadovalo zo strany žalovanej právny úkon (oznámenie o prerušení vykonávania diela) adresovaný sťažovateľke. Z uvedených dôvodov sťažovateľka súčasne namietala aj nedostatočné odôvodnenie rozsudku krajského súdu.

46. Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu zjavne vyplýva, že najvyšší súd, pokiaľ ide o námietku, ktorou sťažovateľka vytýkala krajskému súdu neprihliadnutie na obsah jej podania zo 6. marca 2019 a jeho prílohy, tu poukázal na argumentáciu krajského súdu, čo sa týka nemožnosti predbežnú hmotnoprávnu otázku, ktorá už bola právoplatným rozsudkom I Okresného súdu Bratislava III síce v inom konaní, ale medzi tými istými sporovými stranami už posúdená, posúdiť inak.

46.1 Najvyšší súd zdôrazňuje, že ak rozsudkom I Okresného súdu Bratislava III bolo žalobe žalovanej v procesnom postavení žalobkyne proti sťažovateľke v procesnom postavení žalovanej o zaplatenie časti ceny diela v sume 10 000 € na základe faktúry č. 90100066 vyhovené na tom základe, že v omeškaní bola sťažovateľka so zaplatením faktúry č. 90100066, a nie žalovaná s odovzdaním diela, a táto otázka tak bola medzi tými istými sporovými stranami už záväzne vyriešená, v tu preskúmvanej veci pre túto záväznosť nie je možné žalobe sťažovateľky proti žalovanej o zaplatenie zmluvnej pokuty vyhovieť na opačnom základe (posúdiť ten istý hmotnoprávny vzťah inak), t. j., že v omeškaní bola žalovaná s odovzdaním diela, a nie sťažovateľka so zaplatením faktúry č. 90100066, t. j. časti ceny (toho istého) diela (pozri bod 30 odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu).

46.2 Dovoľávať sa rozsudku II Okresného súdu Bratislava III, ktorým bola žaloba spoločnosti [REDAKOVANÉ] (postupníčka), proti sťažovateľke o zaplatenie na ňu ([REDAKOVANÉ]) žalovanou (postupkyňa) postúpenej pohľadávky z titulu inej časti ceny diela v sume 10 000 € účtovanou faktúrou č. 90100077 zamietnutá, a tam vyslovených opačných právnych záverov nie je na mieste aj preto, lebo konanie (spor), z ktorého toto rozhodnutie vplynulo, bolo vedené medzi inými sporovými stranami.

46.3 Inak povedané, žalovaná nebola sporovou stranou konania, z ktorého rozsudok II Okresného súdu Bratislava III vzišiel, a v ňom vyslovené závery pre prekážku právoplatne rozhodnutej veci založenú rozsudkom I Okresného súdu Bratislava III, a tým spojenú záväznosť tohto rozsudku, nemôžu zvrátiť závery v tu preskúmvanej veci.

47. Najvyšší súd sa zároveň nestotožnil ani s názorom sťažovateľky o odlišnom výklade článku VIII bodu 5 zmluvy o dielo a z neho vyvedeného negatívneho následku iba pre sťažovateľku. S odvolaním sa na odôvodnenie rozsudku krajského súdu opäť zopakoval, že právo žalovanej prerušiť vykonávanie diela pre omeškanie sťažovateľky so zaplatením splatnej faktúry č. 90100066, t. j. časti ceny diela, vyplýva z článku XI zmluvy o dielo a zo žiadneho ustanovenia zmluvy o dielo nevyplýva, že by podmienkou prerušenia vykonávania diela z tohto dôvodu bol zápis žalovanej (zhotoviteľa) do stavebného denníka na rozdiel od prerušenia vykonávania diela pre nepriaznivé poveternostné podmienky, ktoré zmluva o dielo výslovne podmieňuje písomným oznámením zhotoviteľa (žalovanej) zápisom do stavebného denníka (pozri bod 34 uznesenia najvyššieho súdu).

48. V kontexte so sťažovateľkou namietaným naplnením dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP pre nedostatočné odôvodnenie rozsudku krajského súdu najvyšší súd poukázal aj na «... zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho

súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne...». Podľa názoru najvyššieho súdu „V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva...“.

49. Sťažovateľka vo svojom dovolaní uplatnila dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Podľa právneho názoru sťažovateľky žalovanej pre nepreukázanie odovzdania časti diela v súlade so zmluvou o dielo právo na vystavenie faktúry č. 90100066 nevzniklo, pretože sa sťažovateľka nemohla so zaplatením časti ceny diela dostať do omeškania a žalovanej z tohto dôvodu nevzniklo právo na prerušenie jeho vykonávania.

49.1 Najvyšší súd po objasnení dovolacích dôvodov dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP, podmienok jeho prípustnosti a toho, akým spôsobom je dovolateľ povinný dovolací dôvod (správne) vymedziť (pozri body 36 až 38 uznesenia najvyššieho súdu), uviedol, že „... z dovolania vyplýva, že žalobca vlastne len vytyka odvolaciemu súdu viacero nesprávností, kritizuje správnosť jeho právnych úvah, náhľadov a záverov týkajúcich sa predovšetkým faktického odovzdania diela a na to nadväzujúceho oprávnenia vystaviť faktúru č. 90100066...“. Je tak nepochybné, že v dovolaní sťažovateľky absentuje zákonom požadovaná náležitosť, t. j. dovolací dôvod v ňom nie je vymedzený zákonom zodpovedajúcim spôsobom.

50. Sťažovateľka videla naplnenie ďalšieho dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP v nesprávnom právnom posúdení otázky, či k vzniku práva na prerušenie výkonu diela bolo nevyhnuté vykonať aj právny úkon – oznámenie žalovanej sťažovateľke. Sťažovateľka považuje za nesprávny záver krajského súdu, podľa ktorého prerušenie vykonávania diela žalovanou vzniklo automaticky prvým dňom omeškania sťažovateľky s úhradou faktúry č. 90100066 bez nutnosti akéhokoľvek

oznámenia zo strany žalovanej sťažovateľke, či už listom, alebo zápisom do stavebného denníka.

50.1 Pokiaľ ide o tento sťažovateľkou uplatnený dovolací dôvod, najvyšší súd dospel k záveru, že *«dovolateľ nepoukázal na konkrétne rozdielne rozhodnutie dovolacieho súdu k riešenej právnej otázke, teda nevymedzil dovolací dôvod spôsobom uvedeným v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) CSP... Navyše... posúdenie vzniku prerušenia prác, nie je len výsledkom aplikácie či interpretácie konkrétneho ustanovenia právneho predpisu, alebo (namiesto „alebo“ zrejme správne má byť „ale aj“, pozn.) výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo, a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov (najmä obsahu zmluvy o dielo) viedli k prijatiu tohto rozhodnutia... Pokiaľ dovolateľ nesúhlasí s názorom odvolacieho súdu a tvrdí, že k vzniku práva na prerušenie výkonu diela bolo nevyhnutné vykonať aj právny úkon - oznámenie žalovaného žalobcovi, ide podľa názoru dovolacieho súdu o polemiku dovolateľa s právnym názorom odvolacieho súdu. Záverom dovolací súd uvádza, že nemožno prípustnosť dovolania odôvodňovať 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP v súvislosti s tou istou právnou otázkou... nemožno totiž odôvodňovať prípustnosť dovolania tým, že určitá právna otázka je rozhodovacou praxou riešená ustáleno a súčasne, že je dovolacím súdom riešená rozdielne.».*

51. Právny názor najvyššieho súdu vo vzťahu k sťažovateľkou uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP je v uznesení najvyššieho súdu zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo. Najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľky odmietnuť.

52. Podľa názoru ústavného súdu v okolnostiach preskúmvanej veci z uznesenia najvyššieho súdu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Najvyšší súd pri rozhodovaní a odôvodňovaní svojho právneho záveru ústavne súladným spôsobom interpretoval a aplikoval príslušné ustanovenia Civilného sporového poriadku, jeho závery sú dostatočne odôvodnené a nevykazujú žiadne znaky svojvôle. V tejto súvislosti ústavný

súd poukazuje na svoju judikatúru (IV. ÚS 342/2010, III. ÚS 348/2011, IV. ÚS 142/2012, III. ÚS 11/2014, II. ÚS 584/2014), v ktorej už opakovane konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani za porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

53. Z už uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu najvyššieho súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

53.1 Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu